

LES 11

VERBUM, E-STAMMEN

A. GRAMMATICA

Werkwoorden die behoren tot de e-stammen of tweede conjugatie worden vervoegd zoals delēre.

Praesens	Imperfectum	Futurum
delēo	delēbam	delēbo
deles	delēbas	delēbis
delet	delēbat	delēbit
delēmus	delebāmus	delebīmus
delētis	delebātis	delebītis
delent	delēbant	delēbunt

Perfectum	Plusquamperfectum	Futurum exactum
delēvi	delevēram	delevēro
delevisti	delevēras	delevēris
delēvit	delevērat	delevērit
delevīmus	deleverāmus	deleverīmus
delevistis	deleverātis	deleverītis
delevērunt	delevērant	delevērint

Infinitivus praesentis	delēre	verwoesten
infinitivus perfecti	delevīsse	verwoest hebben
Participium praesentis	delens	verwoestend
Imperativus	dele	verwoest
	delēte	verwoest
	delēto	hij moet verwoesten

---

deletōte	gij moet verwoesten
delento	zij moeten verwoesten

Opmerking:

Slechts drie van de meest gebruikelijke e-stammen hebben een regelmatig perfectum op -vi: delere, flere, (be)wenen en complere, explere, implere, (ver)vullen.

B. VOCABULARIUM

ira	toorn		aanvullen
lingua	tong, taal	(de)flēre	(be)wenen
poena	straf (boetegeld)	habēre	1 hebben
poenas dare	gestraft worden	pro c. abl.	2 houden voor
dolus	list	manēre	blijven, te wachten
expugnare	veroveren		staan
necare	doden	monēre	waarschuwen,
debēre	moeten, verschuldigd		vermanen
	zijn	parēre c. dat.	gehoorzamen
docēre	onderwijzen, leren	timēre	vrezen
explēre	vullen, vervullen	vidēre	zien
implēre	vullen, vervullen	postēa	later
complēre	vullen, vervullen,	primo	eerst

C. OEFENING

1. Mane in via.
2. Homines vita docet.
3. Cur¹ in porta manebatis?
4. Amici amicos monebunt et docebunt.
5. Celebrate et docete vitam clari viri.
6. Pueros linguam latinam² docebimus.

1 cur = waarom.

2 latinus, Latijns.

-
7. In litore, pueri, puppes altas navium videbitis.
  8. Alexander Magnus terras gloria rerum gestarum¹ implevit.
  9. Hostes auxilia sociorum timebunt; multos agros vastaverunt et multa oppida deleverunt.
  10. Pericula timere non debetis.
  11. Manet manebitque gloria virorum iustorum.
  12. Gallos non timens oppidum occupabis.
  13. Amicis bonis amicorum miserorum fortuna curae erit.
  14. Puellae mortem miseri fratris defleverunt.
  15. Magister pueros monet, sed pueri non parent: poenas dabunt; pueri poenam magistri severi timent.
  16. Pompeius imperator² clarus Romanorum erat. Primo Pompeius amicus Caesaris erat. Postea inter³ Caesarem et Pompeium magna discordia erat.
  17. Graeci multos per⁴ annos cum Troianis pugnaverunt. Paris, filius Priami, Helenam raptaverat⁵. Graeci castra in litore habebant. Saepe⁶ aurigae⁷ viros ad pugnam vehebant⁸. Minerva Troianos, Graecos Mars adiuvat. Magna est gloria Hectoris et Achillis. Achilles cum Hectore ante⁹ portas pugnavit et filium Priami necavit. Post¹⁰ multas pugnas Graeci Troiam dolo expugnaverunt. Clarum enim¹¹ equum aedificaverunt.
  18. Romani multos deos habebant. Deos ubique¹² videbant, in terra, in agris, in frumento, in montibus, in silvis, in fluviis, in mari, in fontibus. Erant magni dei et parvi dei, dei deaque et filii filiaeque deorum. Inter

---

1 van zijn krijgsdaden.

2 veldheer.

3 inter c. acc. = tussen, onder.

4 per c. acc. = gedurende, over.

5 raptare = roven, schaken.

6 saepe = dikwijls.

7 aurīga = wagenmenner.

8 zij voerden.

9 ante c. acc. = voor.

10 post c. acc. = na.

11 enim = immers.

12 ubique = overal.

---

magnos deos primus¹ erat Iuppiter, rex deorum hominumque, qui² in Olympo, vel³ in caelo habitabat. Iram Iovis dei hominesque timebant.

---

1 primus = eerste.

2 qui = die.

3 vel = of.
